

Téereb Dañeel — Limuñeent-Fukk ak Juróom

Soppi njambaar ci misaal: Teqali kumpag “bès bu nekk” bi nekk ci Téereb Danyeel

Jeff Pippenger
2024-01-09

“Bés bu nekk ci téere Daniel” bi, William Miller xamoon na ko ne mooy màndarga Roomu ñàkk Yàlla wala paganism; waaye ci àjjana yu mujj yi, mooy màndarga bañug dëgg yu William Miller tabaxee ndamam. Mu ngi tegtal jeexitalug benn yàqute gu tàmbalee ci 1863, ak bañug xam-xamu Miller ci “juróom-ñaari waxtu” yi Musaa wax ci Léwitik 26. Bi Adventism bañee jëfandikoo njàngat gu jub ci “bés bu nekk” ne mooy paganism, ñu soppi màndargay Seytaane ba def ko màndargay Almasi bi. Esayi wax ne liggéey boobu mooy dëppandoo mbir yi ba def ko buy fésal lu wetu. Bañug “bés bu nekk” bi, ñu taxawal ko ci at yi 1930 (maas gu ñetteelu ci Adventism), waaye xuloo la woon la dale 1901 (maas gu ñaareelu ci Adventism). Ni ko deme woon ak Israayil gu yàgg ga, bañu dëgg gu yokkantewoon indi na nangu ab njuumte ga yoroon i xëtu bàkkaar bu ñu dul baal mukk.

Bàkkaar bu ñu mënul baal ngir Yawut yu werante ya, dañu ko tegtaloona ba ñu jëf yi Kirist defoon tuddee ne ay jëfi Seytaane lañu. Israyel gu yàgg yaay màndarga ji gëna mag gu Israyel bu tey, te Israyel bu tey def na loolu sax, waaye ci ni mu weddi. Ñoom jël nañu jëfi Seytaane (pagaanis), ba noppi fekkale ko Kirist. Cagganteg Israyel gu yàgg dafa boole seen tànn Seytaane ngir nekk seen buur.

Bi Pilaat naggee wax jooja, mu génne Yeesu, toog ci wantedelub àtte ba ca bérab ba ñuy wax ne Dencukaay bi, waaye ci làkku Ebraayk mooy Gabbata. Te bésuub waajalug Bésuub Jéggi ba la woon, te muy lu tollook waxtu wujeel; mu ne Yawut ya: «Xoolleen seen Buur bi!» Waaye ñu yuuxu ne: «Nangal ko, nangal ko, daaj ko ca bant ba.» Pilaat ne leen: «Ndax dama wara daaj seen Buur ca bant ba?» Saraxalekat yu mag ya tontu ne: «Amoonunu buur ku dul Seesar.» Noonu nag jébbal na ko leen ngir ñu daaj ko ca bant ba. Ñu jël Yeesu, yóbbu ko. Yowaana 19:13–16.

Pilaat mooy woon ki doon wuutu Room gu pagan, te Rakku jigéen White wax na ne jinne ji ñu sànni woon ci asamaan ci Yëfandikukat 12, mooy Seytaane; waaye ci benn ñaareel xel, jinne ji mooy itam Room gu pagan. Kon nag, jinne ji dañu koy firndeel ak “bés bu nekk bi.” Jeexitalug fippu Israayil gu yàgg tey jamono ju yàgg, ba ñuy yégle ci kanam ñépp ne: “Amunu buur bu dul Seesar,” moo doon seen waxu mbir bu leer ne ñoom ay way-jëfandikook seen buur lañu, te seen buur mooy Seytaane. Fippu boobu ci Yàlla miy Buur, tàmbalee na ca jamonoy Samiyel yonent ba, bi ñu bañee Yàlla muy seen buur, ba laaj ñu may leen buur bu nit ngir ñu mel ni yeneen xeeti askan yi.

Noonu mag magi Israayil ñépp dajaloo, ñëw ci Samuel ca Rama, ne ko: “Xoolal, yaw mag nga, te sa doom yi doxul ci sa yoon; léegi nag tegelal nu buur buy àtte nu ni mboolem xeet yi.” Waaye loolu metti Samuel, bi ñu waxee ne: “Jox nu buur buy àtte nu.” Noonu Samuel ñaan

Boroom bi. Te Boroom bi ne Samuel: “Déggal baatu mbooloo mi ci lépp li ñuy wax la; ndaxte du yaw lañu bañ, waaye man lañu bañ, ba ma bañ a nekk seen Buur. Ni ñuy defe woon ci mboolem jëf yi, dale ca bés ba ma leen génnee Misra ba tey jii, ci li ñu ma wacc ba topp yeneen yàlla yi, noonu lañuy def itam ci yaw.” 1 Samuel 8:4–8.

Israyil gu yàgg duñu woon xam ne dañoo bañ Yàlla, mbaa ne seen bëgg-bëggu am buur bu àdduna bi moo di jëm ba ci bérab ba ñu daajee Mesiya bi, te tànn Seytaane muy seen buur. Seen njàppande gu Yàlla dafa làqu woon ci seen bët yi ndax seeni xalaat yu jubal seen bopp ne, doonte dañoo bañ Yàlla, waaye teewul ñoom lañu doon askan wi tànn; ndaxte, ni ñuy xalaate, Yàlla sax dafa saxaloon ministèereb waxi yoon wu sell, ba sax gannaaw Samiyel.

Ñoom nañu lool niñu war a xam liggéeyu waxkat yi ci yoon wér-gëm gi, te ñoom gëm ne nekkug waxkat yu Yàlla ci seen biir mooy firnde ne ñooy nit ñi Yàlla tànn. Gisewuñu woon ne sore nañu woon ak Yàlla, te waxkat ya daan nañu seetaan a jëf ngir delloo leen ci Yàlla, ndaxte ñoom teg nañu woon jëfandikoo waxkat ya ni firnde bu nuy indil ndoxalu Yàlla. Loolu itam fekk na ne sax daan nañu bañ a nangu bépp yégle bu waxkat yi yonnee ci seen kow. Nattug naxaaru boobu moo itam daldi dikk ci Adventism ci atum 1863.

Adantism dafa bañ gañu dajale woon jaarale ko ci liggéeyu William Miller, te mu tànn nekk jàngu gu ñu bind ci yoon at mi sax ñu bañee yégleb Musaa bu “juróom-ñaari yoon,” ni ko Eliya (William Miller) jottalee. At boobu sax lañu sosaloon ab tabloo bu waxleenul, bu kenn mënuloonati jàng, te bu mënuloonati “wax” ni ko Habakkuk 2:3 waxe, ndaxte dafa soxla woon ab kayit buy firi li ci nekk. Tablooy Habakkuk de, manees na leen a jàng noonu rekk ni ñu nekke woon, moo tax dañu mana “wax.”

Adventism bañ na jëfandikoo benn seetlu bopp buy xool tanneef bi ñu defoon ci 1863, ndax daal amoon nañu seerkat bu jigéen ci seen biir, muy firndeel ne ñoom lañu doon askan wi des, ni ko tééréb Révélation fexe, te moom mooy woon askan wi am Xel mu Yégle. Ñu wone woon benn xel ak benn taxawaay yu mel ni yi Israayil gu njëkk ga, te njàqare gi tàmbalee ak bañ a nangu njëkk xonq wi Miller gisoon, mujj ci indi ñu bañ itam nangu njàngatam Miller ci xonq bu “the daily” bi.

Israyil bu bees bi bañ na xam-xamu Miller ci mbirum “bés bu nekk”, te loolu mooy màndarga Roomu yéefar, te Roomu yéefar moom itam mooy màndargu Seytaane; waaye ñoom wax ne “bés bu nekk” mooy màndargu Kirist. Maanaam, Israyil bu bees tànn na nangu màndarga Seytaane ngir mu doon màndargu Kirist. Ni Israyil gu njëkk waxe ne amuñu buur bu dul Seesaar, miy kilifteyu Roomu yéefar, te loolu mooy màndargu Seytaane.

Ci mbirum jëfandikook yu Yàlla, tànn boobu dafa laajoon ne Israayil bu jamonoy tey war na soppi tekki ga ci saaru juróom-ñaar, juróom-ñett ak juróom-ñeent yi ci Daniel, te saaru yooyu la dexe Ulai di firndeel, te ñooy yokkuteg xam-xam gi ci taarixu Millerite. Dañu leen waroon a soppi saaru yooyu, ndaxte saaru juróom-ñett bi dafa wax bu baax ci “the daily” ñetti yoon.

Nekk ci bëgg-bëggu jaar-jaari nettali bi fan wi gis-gisu Dexteru Ulai ubbeeku, Millerit yi mēnuñu woon gis benn yeneen nguur yu àddina ji jiitu ndawte Kirist dellusi te taxawal nguuram gu dul jeex, ni ko Daniel saar 2 di teg. Moo tax ñu jàppoon ne ñetteelu nguur gi, mooy Room, benn nguur

la woon ak ñaari mbind. Ñaari mbind yooyu, ci lu leer, Daniel saar 7 ak 8 lañu ko tegtal. Daniel wax na ne gis-gis gi mu jot ci saar 8 war nañu ko xam ci jàppandikook gis-gisu saar 7.

Ci ñetteelu atum nguurug buur Belshazzar la ma gis peeñu, man Daniel sax, gannaaw li ma feeñoon ca njàlbéen ga. Daniel 8:1.

Pexe mi “feeñoon na” Daniel “ca njàlbéen ga,” mooy pexe mi nekk ci saaru juróom-ñaareel bi.

Ci jëkk atum Belshatsar buur-u Babilon, Daniyel amoon na gént ak ay peeñu ci boppam, bi mu nekke ci kaw lalam; gannaaw loolu mu bind gént ga, te wax na ndamli mbir ya. Daniel 7:1.

Ñaari gis dañuy wone ñaari wàll yu nguuru yi ci yëgleb Yàlla bi ci Biibël, yi ñu jëkk a fésaloon ci saaru ñaareel bi ci Daniel. Ñeenti nguuru yi, Babilon, Medo-Pers, Gres ak Rom, ñu dellu leen ci saaru juróomeel bi, te gannaaw ga ci saaru juróom-ñaareel bi itam, waaye ak benn ràññee ci diggante mbir yu politig yi ci ñeenti nguuru yi ak mbir yu diine yi ci ñeenti nguuru yi. Ci Daniel juróom-ñaareel bi, nguuru yi dañu leen di tekkal ci rabi mala yu màtt, waaye ci saaru juróom-ñaareel bi, ñoom same yii dañu leen di wone ci mala yu kër Yàlla gi. Daniel bëggoon a xam li mooy gis-gis gi ci saaru juróomeel bi, ba noonu Gàbriyel ñëw ci moom ngir firndeel ko ko.

Man maa, Daniyel, sama xol di metti sama yaram la, te gis-gisu sama bopp yi jaxase nañu ma. Noonu ma jegesi kenn ci ñi taxawoon foofa, laaj ko dëgg mboolem loolu. Kon mu wax ma ko, te mu xamal ma tekkiinu mbir ya. Rab yu mag yii, ñoom ñent lañu, ñooy ñenti buur yu di jógé ci suuf si. Waaye gaayi Yàlla Aji Kawe ji dinañu jot nguur gi, te moom nguur gi ba fàww, ba abadi, ba fàww ak ba fàww. Daniyel 7:15–18.

Ñu xamaloon Daniyel ne ñeenti rab yi dañoo doon ñeenti nguur yu àdduna, te yooyu di sax ba keroog nguuru Yàlla gu dul jeex di sampu, ci dëggoo ak saaru Daniyel ñaareel bi. War na woon am ñeenti nguur yu àdduna yu jiitu àgg nguuru Yàlla gu dul jeex, ni ko doj wi ñu goroon ci tund wa te mu feesal suuf si sépp di melal ci saaru ñaareel bi.

Sër White yóbbu na xam-xamu Millerite ci ñetti nguur yooyu ba mu weesu lool xam-xamu Millerite, bi mu doon wax ci rab su suuf si nekk ci Pexe gu tàngoor ñatt-fukk ak ñett.

«Ci jamono, am nañu fésalene beneen màndarga. Yonent bi nee na: “Ma gisaat na beneen rab buy génn ci suuf; te amoon na ñaari béjjén yu mel ni yi xar.” Wërsëg 11. Benn melow rab boobu ak ni mu jógée, dañuy won ne xeet wu muy tektal mi, wuute na ak yiñu wone woon ci màndarga yi jiitu. Réew yu mag ya jiiitéewoon àddina, yonent Daniel da leen wone woon ni ay rab yu lekk, di jóg bu “ñeenti ngelaw yi dëgg ci asamaan di xare ci kaw géj gu mag ga.” Daniel 7:2. Ci Peeñu ma, saraxalekat bi firndeel na ne ndox yi dañuy tekki “xeet yi, mbooloo yi, réew yi ak làkk yi.” Peeñu ma 17:15. Ngelaw yi, màndargay xare lañu. Ñeenti ngelaw yi ci asamaan, di xare ci kaw géj gu mag ga, dañuy tektal yëngu-yënguy not ak réewal yu metti yi réew yi jaar ba jot ci kàttan.» The Great Controversy, 439.

Rabi yi ne ay misaal ci nangu yi ñu amaloon ba nguur-nguuri yaa ngi jël doole. Rabu lekkkat, ci waxu yonent, dafay tegu doole ju politig, ju ekonomig ak ju xarey nguur. Nguur-nguuri yooyu benn yi ñu tegu ci Daniyel sapit 2 ak 7, ñu tegu leen itam ci sapit 8, waaye foofa ñoom ñépp ñu leboondook ak ay mboolem yu jóge ci kër Yàlla gu sell gi, te noonu dañuy tegu peppin bu diiney

nguur-nguuri yooyu, ndaxte ñoom ñépp dañoo doon benn booloo gu kanisa ak Réew.

Ci ñetteelu atum buur Belshassar, am na ma peeñu, man Danyeel, gannaaw gi ma njëkk a gisoon. Gis naa ci peeñu; ba ma di ko gis, fekk naa ne maa ngi ci Suusaan, ca kër gu mag ga nekk ci diiwaanu Elaam; te gis naa ci peeñu ne maa ngi ca wetu dexu Ulai. Noonu yekkati naa sama bët, gis, te xool-leen, amoon na fa kanamu dex ga xar mu góor gu am ñaari sax, te ñaari sax ya yéegoon nañu; waaye kenn ci ñoom gën a yéeg beneen bi, te bi gën a yéeg mooy bi mujje a sax. Gis naa xar ma di bëttal jëm sowu-jant, ak bëj-gànnar, ak bëj-saalum; ba taxul benn rab mu ko man a taxaw ci kanam, te amul kenn ku ko man a musal ci loxoom; waaye mu def li ko neex, te mu màgg. Bi ma di xalaat ci loolu, xool-leen, bëy bu góor génn na ca sowu-jant, jaar ci kaw suuf si yépp, te du laal suuf; te bëy ba amoon na sax su ràññee sax ci diggante ay bëtam. Mu dikk ca xar ma am ñaari sax, ma gisoon ne taxawoon na ci kanamu dex ga, daw jëm ci moom ak mer mu taru dooleem. Te gis naa mu jegesi xar ma, mer ko lool, daldi dóor xar ma, toj ñaari saxam; te doole amuloon ci xar ma ngir man a taxaw ci kanamam. Mu sànni ko suuf, di ko jépp ci kaw; te amuloon kenn ku man a musal xar ma ci loxoom. Moo tax bëy bu góor ba màgg lool; te bi mu baree doole, sax su mag si toj na; te fa sax sa nekk, am na ñenti yu ràññee sax yu sax, jëm ci ñenti ngëlaw yi asamaan. Danyeel 8:1–8.

Saaru juróom-ñaareel mi tàmbalee ak Yàllaawóor Daniel ne, ci biir jamono booba moo doon dund ci jaar-jaari buur gu njëkk gi ci waxi yonent Yàlla yi ci Biibël bi (Babilon); waaye ay gis-gisam joxul benn màndarga buy tegu ngir feeñal Babilon, ndaxte gis-gis gi tàmbalee na ak xar mu góor mi, mi doon màndargay ñaareelu nguur gu suuf gi, mooy Mèed ak Perse. Ñàkkug benn màndargay Babilon am na njariñam, ndaxte benn ci jikko yu mag yi ci Babilon mooy ne dafay feeñal nguur guñi dindi, te gannaaw loolu ñu delloo ko, ni ko “juróom-ñaari waxtu” yi Nebukadnetsar dunde ni rab wone. Ci diggante “juróom-ñaari waxtu” yooyu, am na benn cér bu Babilon bu xel mu sell miñuy feeñal, mooy paapas bi, ndaxte paapas bi mooy nguur gi ñu fàtte ngir juróom-ñaar fukki at yu màndarga, diir boobu mu amoon gaar gu rey. Li waral Daniel wax ne gis-gis gi la ko jot “ci at mu ñetteel ci nguug buur Belsàtsar,” mooy xamle ne Babilon mooy nguur gi jiitu ñaareelu nguur gi, mooy Mèed ak Perse, waaye itam dafay dëgëral Babilon ni nguur gu nëbbu, walla guñu fàtte, giñu fàtte ci fan yi benn buur rekk nekk ci nguur.

Rabi sar yi nekk ci ñaareelu xaaj bii juru-yàllay lekkukaay lañu doon jëfandikoo ci liggéeyu kër Yàlla ga; duñu rab yu lekk nit. Nii ñetteelu nguuru gi dees ko tegtale ci “bëñ bu ndaw,” waaye du ci rab; waaye bëñ yi bokkoon nañu ci kër Yàlla ga, ndaxte saraxukaay yi nekk ci kër Yàlla ga amoon nañu bëñ yi ci seen melokaan.

Du yenn yi rekk la ñent nguur yi ci waxi yonent bi, Daniel teg leen ak baat yu jëm ci kër Yàlla gi, waaye itam nettali bi ci xaaj bi dafay ëmb ay baat yu jóg direktamente ci liggéeyu sarax si ci kër Yàlla gi. Nettali bi ci xaaj bi dañu ko joxe ak baat yu Ebrë ñëw ci liggéeyu kër Yàlla gi, waaye itam jëf ji di joxe sarax ci liggéeyu kër Yàlla gi tabax nañu ko ci doxalin xaaj bi. Li firndeel ne Daniel ci xelam boole na xaaj 7 ak xaaj 8, may na ñi bëgg a gis, ñu xam ne xaaj 7 mi ngi tàkkal yoonu nguur ak politig yi ci nguur yu yonenti Biibël bi, te xaaj 8 mi ngi tàkkal yoonu njël ak liggéeyu mbooloom diine yi ci nguur yu yonenti Biibël bi.

Adventism dafañu ko sonnal ba mu bëgg a denc xaq bi ak léeb yu Seytaane, ndaxte xam-xam bii day wone ne xaq yi Miller amoon dañoo deme ni Yàlla defe woon ko. Seen bañ xam-xamu Miller ci “the daily,” mi ngi feeñ ni ab wax ne “Yàlla amul woon xam-xam,” ndaxte dañuy wax ne bi Yàlla joxee Miller teral gi (jaarale ko ci ministèru malaaka yu sell yi), nekkul woon lu jub.

Ndax se seen wëlbët yépp dinañu ko jàpp ni banxu buy bind; ndax mbir mi ñu bind wax na ci ki ko bind ne: “Mbindul ma”? walla ndax lu ñu defar wax na ci ki ko defar ne: “Amoonul xam-xam”? Esayi 29:16.

Miller mooy taxawoon mooy tabaxu kàddu-yonent bi mu xamoon te jëfandikoo ko; waaye dale ci 1863, Adventism delluwaat ci njariñu teologig yi Protestant yu wàññikookat ak Katolisism jëfandikoo, ngir suturaat xonq yi nekk ci géntu Miller. Adventism nangu na ab tëral bu dëggul (mbir mi ñu tëral), ngir bañ liggéey bi, te it bañ Ki def liggéey bi. Ci def noonu, ñuy wax ne Ki def liggéey bi amul xam-xam. Bañ tëral boobu, moo doonoon te ba léegi moo nekk, bañ yokkute xam-xam ga ñu ubbiwoon ci 1798. Ñiy bañ yokkute xam-xam ga, dañuy bañ liggéey bi ak Ki def liggéey bi, te ci waxu Daniel ñoom dañoo doon “ña bon ña.”

Ñu bari dinañu leen setal, te def leen weex, te natt leen; waaye ayñaankat yi dinañu jëf ayñaante; te kenn ci ayñaankat yi du xam; waaye ñi am xel dinañu xam. Daniel 12:10.

“Nit ñaaw yi dinañu def lu ñaaw,” loolu dafa tektal bañug dëgg gu yokk di gën a tar. Bañug ñaaw yi ci tëralin bi mooy bañ Yàlla, te ci wàllam Yàlla dina bañ ñi ñaaw ndax bañ bi ñuy jéem a yeggale jaarale ko ci ab tëralin gu fen.

Sama nit dañuy alag ndax ñàkk xam-xam; te gannaaw nga bañ xam-xam, man it dinaa la bañ, ba dootuloo sama saraxalekat; te gannaaw nga fàtte yoonu sa Yàlla, man it dinaa fàtte sa ñiir. Ose 4:6.

Nit ñi Yàlla, yu doon “saraxalekat” yu Yàlla desde 1844 ba ci 1863, dañu leen bañ ngir seen ñàkk xam-xam bi yokku ci liggéeyu William Miller. Am na solo lool ñu xool konteks beneen waajur bi ci Ose, ndaxte konteks bi moo melal genn ñaawteef gu gën a yokku ci dëgg gi, te dëgg googu dañu ko tekki ni mooy “xam-xam” bi.

Dégluleen kàddug Aji Sax ji, yéen ñi di doom Israayil: ndaxte Aji Sax ji am na werante ak waa réew mi, ndaxte amul dëgg, amul yërmande, te xam-xamu Yàlla sax amul ci réew mi. Ndeete réer ci ngi fees, fenn, rey, sàcc ak njaaloo; ñu tas bàkkaar yi ba deret di jàpp deret. Moo tax réew mi dina jaaxle, te képp ku ci dëkk dina naanu, moom ak rabu àll yi, ak picci asamaan yi; waaw, jën yi ci géej gi itam dees na leen yóbbu. Waaye bu kenn xuloo, te bu kenn yeddoo keneen: ndaxte sa nit ñi mel nañu ni ñiy xuloo ak saraxalekat bi. Moo tax dinga daanu bëccëg, te yonent bi itam dina daanu ak yaw guddi, te dinaa alag sa ndey. Sama nit ñi dee nañu ndax ñàkk xam-xam; ndaxte yaw bàyyi nga xam-xam, man it dinaa la bàyyi, ba dootuloo saraxalekat ci sama kanam; gannaaw fàtte nga yoonu sa Yàlla, man it dinaa fàtte sa doom yi. Bi ñuy gëna yokku, noonu lañu gëna bàkkaar ci sama kaw; moo tax seen ndam dinaa ko soppi toroxte. Ñu ngi lekk bàkkaaru sama nit ñi, te seen xol sax ci seen tooñ. Te dina am, ni nit ñi, noonu it saraxalekat bi: te dinaa leen mbugal ndax seeni yoon, te feyy leen seeni jëf. Ndaxte dinañu lekk, te duñu suur; dinañu njaaloo, te duñu yokku; ndaxte bàyyi nañu topptoo Aji Sax ji.

Njaaloo ak bii biiñ bu bees dañuy dindi xol. Sama nit ñi dañuy laaj ndigël ci seen xàñjar yu dëkk, te seen yoon waxal leen; ndaxte ruuhu njaaloo moo leen réerloo, te dañu dem njaaloo, ba génñ ci suufu seen Yàlla. Dañuy rendi sarax ci kawi tundu yi, te taal cuuraay ci kawi tacc yi, ci suufu garab yi di garab-oak, poplar ak orme, ndaxte seen ker gi baax na; moo tax seen jigéen-yi doom di njaaloo, te seen jabar yi di def njalbéen. Du ma mbugal seen jigéen-yi doom bu ñuy njaaloo, walla seen jabar yi bu ñuy def njalbéen; ndaxte ñoom ci seen bopp dañuy wettoo ak jigéen-ñu bon, te dañuy rendi sarax ak jigéen-ñu njaaloo; moo tax xeet wi amul xam-xam dina daanu. Bu fekke yaw, Israyil, ngay def njaaloo, waaye bu Yuda bàkkaar; te bu ngeen dem Gilgaal, bu ngeen yéeg Bethaven, te bu ngeen waatlu ne: “Boroom bi dund na.” Ndaxte Israyil dafa dellu ginnaaw ni nag gu réy te déggadi; léegi Boroom bi dina leen sàmm ni xar mu nekk ci bérab bu yaatu. Efrayim takk na ak xërëm yi: bàyyi leen ko. Seen naan dafa xees; sax ci njaaloo lañu sax; ay kilifaam ak rus ñoo bëgg ne: “Joxleen.” Ngélaw li dafa ko laxasaare ci ay laafam, te dinañu rus ci seen sarax yi. Ose 4:1–19.

Màggu Ose mooy ne: “Boroom bi am na jàngoro ak waa réew mi, ndaxte amul dëgg, amul yërmande, te amul xam-xamu Yàlla ci réew mi.” Adventisme mooy askanu Yàlla ci fan yu mujj yi. Bés ba góor gu yor paañu suuf gi duggee néegu Miller, Adventisme, boole ci askan wi, saraxalekat yi, ak yonent yi “ku xamul dina daanu,” ndaxte dañuy “booleek xërëm yu cëru.” Seen xërëm yi mooy seen njàngale yu doyadi, ñu ràbb ci biir ab tēraliin buy doyadi.

Bëgg-bëgg gi ñàkkug nangu yokkute xam-xam mi tektal day doon yokkute xàjj gi di yéeg ndànk-ndànk ba ci bérab ba seen waxtu nattu jeexee ak yégle ne ñoom booloo nañu ak jàngale yu fen yi ñuy balayee ca néegu Miller. Seen xàjj dees koy tektale ni di def njaaloo saa su ne. Li dale ci 1863 ba kerug waxtu nattu, sax sax lañuy xàjj ba ba ñu sann leen génne ci gémmiñu Boroom bi.

Ñàkkug bañ xam-xam bi dañu ko tegtaloon ci seen di sax ci def njaaloo; te doonte ne du benn baatub Ebraayik bi benn, waaye tekki gi benn la ak baatub Ebraayik bi “tamid” miy tekki “di sax”, te loolu lañuy tekki ne “lu bés bu nekk” ci téereb Daniyel.

Dina kontine sunuy njàng mi ci ñient yi nguur yu wax ci yonent yi ci Biibël bi, ci bind bu ci topp.

«Noonu gis naa ne ci mbirum “Bés bi nekk,” ne baat bi “sarax” xel mu nit moo ko yokk, te bokkul ci mbind mi; te ne Boroom bi moo jox xalaat bu jub bi ci mbirum loolu ñi yégle woon wax ju waxtuw àtte ba. Bi bennoon nekkee, bala 1844, lu ëpp ci ñoom dañoo bokkoon ci xalaat bu jub bi ci “Bés bi nekk”; waaye gannaaw 1844, ci njaxlaf gi, yeneen xalaat ñoo ñu ubbeeku ci, te lëndëm ak njaxlaf topp.» Review and Herald, November 1, 1850.